

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Теряєва Лариса Анатоліївна, викладачка Циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу "Універсум" Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидатка педагогічних наук

Потапко Юлія Віталіївна, студентка Фахового коледжу "Універсум" Київського університету імені Бориса Грінченка

***Анотація.** Спів – самий доступний для дітей вид музичної діяльності. Співати можуть всі діти. Як же навчити дитину правильно співати? Які методи та форми роботи необхідно використовувати для розвитку вокальних здібностей дошкільників? З цією метою розглянемо формування та розвиток вокально-хорових навичок.*

Ключові слова: вокально-хорові навички; формування; розвиток; класифікація; методика; репертуар; методи; етапи; форми; види роботи; вокально-хорова діяльність.

Вступ. Для формування вокально-хорових навичок необхідно знати особливості їх розвитку та класифікацію. Вокально-хорові навички досліджували О.Раввінов, А.Болгарський, А.Кифенко, Ю.Юцевич та інші. Для нашого дослідження ми за основу взяли класифікацію вокально-хорових навичок, яку пропонує А.Болгарський, більш детально її вивчили і застосували для формування і розвитку вокально-хорових навичок дошкільників.

Мета дослідження - розвиток вокально-хорових навичок у дошкільників. Завдання дослідження: виховання у дітей інтересу до співочої діяльності; формування співочих навичок; розвиток виконавської майстерності; емоційний розвиток; розширення музичного кругозору.

Матеріали і методи дослідження. Вокально-хорові навички - це автоматизовані дії співака, які забезпечують інтонаційно чисте та художньо-виразне виконання пісень, слуховий самоконтроль та дружний вокально-хоровий ансамбль з іншими дітьми. Для дітей дошкільного віку важливими є такі вокально-хорові навички, як: співацька постава, правильне звукоутворення,

вокальне дихання, артикуляція та чітка дикція, стрій, звуковедення, інтонування, ансамбль і художня виразність.

У дітей дошкільного віку голосові зв'язки ще тільки розвиваються і необхідно пам'ятати про охорону дитячого співочого голосу (враховувати вокальний діапазон дитини при доборі пісенного репертуару; берегти голос дитини (не співати довго, не повторювати безцільно пісню); слідувати, щоб діти не кричали під час співу).

При доборі пісенного репертуару важливо враховувати художню цінність твору; доступність для розуміння дітей; відповідність віковим діапазнам і вокальним можливостям; інтерес дітей до пісні.

Формуванню вокально-хорових навичок сприяє проведення різних видів вокально-хорової діяльності, а саме: вокально-хорова робота; музично-дидактичні ігри; сприйняття музики; дихальна гімнастика; вправи для артикуляції; інтонаційно-фонетичні вправи.

Пропонуємо наступні методи для розвитку вокально-хорових навичок:

- вокально-рухова гімнастика;
- вправи на розвиток дихання;
- вокально-хорові вправи;
- артикуляційна гімнастика;
- дикційна розминка;
- мовні і ритмічні ігри;
- музичні поспівки та пісні;
- музичні ігри зі співом.

Знання методичної роботи з дошкільниками над піснею є дуже важливою. Для вивчення пісні необхідно застосовувати послідовність етапів розучування, а саме:

- вивчення слів пісні;
- розучування мелодії;
- робота над труднощами;

- робота над чистотою інтонації та ритмом;
- спів дружним ансамблем;
- концертне виконання.

Під час поетапного розучування пісень у дітей поступово формуються і розвиваються вокально-хорові навички, зміцнюються голосові зв'язки, вокальне дихання, музична пам'ять, покращується інтонація, артикуляція, звукоутворення, стрій та груповий ансамбль виконання пісень.

Пропонуємо розглянути етапи методичної роботи над піснею:

Перший етап: педагог виконує пісню – дошкільники її слухають і запам'ятовують; педагог показує рухи – діти повторюють .

Другий етап роботи: промовляння тексту в ритмі пісні, неголосно, пошепки; проспівування складних фрагментів зі словами; вокалізація пісень на склад «лю»; моделювання висоти звуку рукою; спів з ритмічним проплескуванням; спів на звук «у»; спів «луною» у вигляді гри «Я і ви».

Третій етап роботи : спів а capella; метод уявного співу; використання дитячих музичних інструментів; гра «Впізнай пісню по ритму»; спів з ритмічним акомпанементом; вокалізація пісень на склад «лю»; спів по фразам вголос і про себе.

Четвертий етап роботи: спів по підгрупах; гра «Чий ряд знає краще слова?»; диригування дитячим хором; гра «Рухаємося з пісенькою»; гра «Чарівна паличка»; гра «Виступ по телевізору»; інсценування пісень; спів від імені різних персонажів; змагання «Хлопчики і дівчатка» (з методом порівняльного аналізу); виконання пісень для гостя-персонажа.

П'ятий етап методичної роботи проводиться тоді, коли пісня вже розучена і потребує сценічного втілення; співу під караоке; супровіду на дитячих музичних інструментах; співу під фонограму; сценічне оформлення: костюми, аксесуари, декорації; участь у «Фабриці зірок».

Результати дослідження. Для розвитку вокально-хорових навичок у дошкільників дієвими є такі форми роботи, як участь дітей у:

- музично - тематичних вечорах розваг;

- концертах дитячого хору (ансамблю);
- святкових ранках;
- вокально - хорових конкурсах;
- у районних заходах («Талановита малеча»).

У Зкладах Дошкільної Освіти ефективними є наступні форми роботи з вихователями:

- музичний всеобуч для молодих вихователів;
- групова консультація; індивідуальна консультація;
- репетиція святкового ранку, розваги.

Для розвитку вокально-хорових навичок дітей корисними вважаємо такі форми роботи з батьками, як:

- консультації;
- методичні листки;
- практикум;
- «круглий стіл»;
- виступ батьків на святах, розвагах;
- допомога в підготовці до районних заходів та конкурсів.

Висновок. Для формування вокально-хорових навичок у дошкільників важливими є: цікавий добір пісенного репертуару; методика поетапного розучування пісні; охорона дитячого голосу; ігрові форми і методи навчання; різні види вокально-хорової діяльності; робота з вихователями та батьками.

Формування вокально - хорових навичок у дітей дошкільного віку